

Теорія і методика професійної освіти
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ – МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ У ВНЗ З
МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ

Яценко О.М.

Асистент кафедри менеджменту і оподаткування НТУ «ХПІ»

Лідерство є процесом внутрішньої соціально-психологічної організації та регуляції міжособистісних відносин і взаємодій співробітників у конкретній професійній групі або колективі [1, 15]. Важливою умовою формування лідерських якостей майбутніх керівників, на наш погляд, є не тільки професійна, а й гуманітарна підготовка, у межах якої важливого значення набуває психолого-педагогічна підготовка.

Концепції психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців розглядали у своїх дослідженнях М. В. Артюшина, В. В. Бондаренко, Л. М. Грущенко, І. В. Жмуркова, В. А. Козаков, О. М. Котикова, Т. Б. Поясок, М. В. Фоміна, Ю. Г. Чебакова, Т. Л. Шепеленко, та ін.

Психолого-педагогічну підготовку студентів М. В. Артюшина визначає як «процес становлення психолого-педагогічної компетентності майбутнього фахівця в плані доповнення і збагачення фахової діяльності психолого-педагогічними аспектами» [2, 71]. На думку автора, у процесі психолого-педагогічної підготовки має не тільки забезпечуватись інтенсивний розвиток професійно значущих особистісних властивостей майбутнього фахівця, а й закладатись основи їх ефективного професійного вдосконалення [2, 71].

Досліджуючи психолого-педагогічну підготовку фахівців фінансово-економічного профілю у вищих навчальних закладах Т. Б. Поясок трактує її «як спеціально організований процес оволодіння майбутніми фахівцями психолого-педагогічними знаннями, уміннями й навичками в процесі вивчення системи професійно спрямованих дисциплін психолого-педагогічного циклу і формування професійно значущих якостей особистості, необхідних для майбутньої професійної діяльності» [3, 11].

В своїх дослідженнях Ю.Г. Чебакова доводить, що належним чином організована психолого-педагогічна підготовка дасть можливість:

- виявити і розвинути у студентів необхідні здібності та якості;
- ознайомитися і вміти використовувати у своїй професійній діяльності сучасні та перспективні управлінські технології;
- навчитися студентам розуміти себе, керувати своїми емоціями і поведінкою, враховувати психологічні особливості кожного робітника;
- оволодіти студентам знаннями закономірностей психології міжособистісних відносин і управлінського спілкування, знаннями особливосте педагогічної діяльності;
- прищеплювати студентам прагнення і внутрішню потребу в безперервній освіті, самоосвіті, самовихованні впродовж всього активного трудового життя з метою постійного самовдосконалення, тощо [4].

На думку В.В. Бондаренка саме дисципліни психолого-педагогічного циклу сприяють активізації у студентів потенційних здібностей, вчать ефективному процесу навчання шляхом формування змістовних мотивів і мотивації навчально-пізнавальної і професійної діяльності [5].

Змістовні аспекти психолого-педагогічної підготовки визначаються тим, яку професію мають опанувати студенти в університеті [6, 23]. Для майбутніх фахівців, чия діяльність пов'язана з педагогікою та психологією: учитель, вихователь, викладач, шкільний психолог, тощо – це підготовка до професії психолога чи педагога. Для представників багатьох інших професій, що належать до типу «людина-людина» психолого-педагогічна підготовка надає можливість бути успішним у професії завдяки готовності до ролі «людинознавця» [6, 24].

Професія менеджер належить саме до такого типу, тому ми сформулювали наступне визначення терміну психолого-педагогічна підготовка майбутніх менеджерів: процес засвоєння студентами – майбутніми менеджерами психолого-педагогічних знань, формування на їх основі

комунікативних, організаторських та рефлексивних умінь, які є складовою лідерських якостей, що стануть запорукою успішного виконання управлінцем своїх професійних функцій.

Варто також наголосити на тому, що говорячи про психолого-педагогічну підготовку, ми розглядаємо її тільки в одній складовій – психологічній, адже у запропонованій Міністерством освіти і науки України та Науково-методичною комісією з менеджменту й адміністрування програмі нормативних навчальних дисциплін підготовки бакалавра галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» напряму 030601 «Менеджмент» предмети психолого-педагогічного напрямку з циклу соціально-гуманітарної підготовки (шифр – СГП) представлені тільки однією дисципліною – «Психологією». Але не враховувати у підготовці майбутніх менеджерів знань з педагогіки не можна тому, що це суперечить компетентнісному підході в освіті. Ми дотримуємося думки Ю.М. Измайлової [7], яка пропонує інтегрувати теоретичні й практичні психолого-педагогічні знання, що дозволить провести обсяг взаємозв'язків між психолого-педагогічними дисциплінами при збереженні їх автономії.

Тому, надаючи студентам необхідні теоретичні знання з педагогіки та психології й показуючи їхній тісний практичний зв'язок з управлінською діяльністю, дотримуючись спеціально виділених педагогічних умов ми маємо можливість формувати в них професійно значущі лідерські якості.

Список використаних джерел

1. Бандурка А.М., Бочарова С.П., Землянская Е.В. Професіоналізм і лідерство: - Х: «ТІТУЛ», 2006. – 578 с.
2. Артюшина М.В. Інноваційний підхід у викладанні психолого-педагогічних дисциплін у вищих закладах освіти України / М. В. Артюшина // Вісник НТУУ «КПІ». Філософія. Психологія. Педагогіка. – 2009. – Вип. 3. – С. 70 – 75.
3. Поясок Т.Б. Психолого-педагогічна підготовка майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю у вищих навчальних закладах:

- автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Т.Б. Поясок. – К., 2004. – 24 с.
4. Чебакова Ю.Г. Психолого-педагогическая подготовка как важный элемент профессионального образования студентов технических высших учебных заведений // Теорія і практика управління соціальними системами // Щоквартальний науково-практичний журнал. – Харків: НТУ «ХП», 2009. – № 2. – С. 62 – 66.
 5. Бондаренко В.В. Задачи психолого-педагогических дисциплин в процессе подготовки современного производственника // Развитие личности в образовательном и профессиональном пространстве: материалы международного круглого стола, посвящ. 10-летию факультета психологии НИУ «БелГУ». – Белгород: ООО «Эпицентр», 2015. – С. 81 – 84
 6. Котикова О.М. Практико-зорієнтована психолого-педагогічна підготовка майбутніх юристів: монографія / О.М. Котикова. – К.: КНЕУ, 2010. – 343. [1] с.
 7. Измайлова Ю. М. Интеграция теоретических и практических психолого-педагогических знаний как средство совершенствования профессиональной подготовки будущих инженеров-педагогов: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Измайлова Юлия Марсовна. – Саратов, 2006. – 182 с.